

IV Międzynarodowa Konferencja Kresowa
Oświata i nauka na Kresach Wschodnich w XIX i XX wieku
18 listopada 2016 r., Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
gmach przy ul. W. Korfantego 34

9.00–9.20 Powitanie gości

(Sala ks. Gorczyckiego)

Organizatorzy konferencji:

Leszek Jodliński, dyrektor Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

dr hab. prof. UAM Piotr Łuszczkiewicz, Dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Komitet naukowy konferencji:

dr Joanna Lusek, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

dr hab. prof. UAM Piotr Gołdyn, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

9.20–10.00 Wykład inauguracyjny

prof. dr hab. Stefania Walasek, Uniwersytet Wrocławski

Kresowe szkolnictwo powszechne w II RP

Sesja I

10.15–12.00 OŚWIATA NA WILEŃSZCZYŹNIE I NA WOŁYNIU

(Sala ks. Gorczyckiego)

Moderator: Dr hab. prof. UAM Piotr Łuszczkiewicz, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

1. dr hab. prof. US Mirosława Kozłowska, Uniwersytet Szczeciński
Oświata na Wileńszczyźnie i Nowogródzczyźnie – idee, koncepcje, syntezy na łamach „Spraw Nauczycielskich” 1930–1939
2. dr hab. prof. UŁ Ewa Andrysiak, Uniwersytet Łódzki
Działania Alfonsa Parczewskiego na rzecz Wszechnicy Wileńskiej i jej biblioteki
3. dr Mirosław Piwowarczyk, Uniwersytet Wrocławski
Rola Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w kształceniu (i doksztalcaniu) zawodowym kobiet na Wileńszczyźnie w latach 1929–1939 – wybrane przykłady
4. dr Oleh Razyhrayev, Wschodnioeuropejski Narodowy Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku
Oświata i szkolnictwo policyjne na Wołyniu w latach 1919–1939
5. dr hab. prof. UAM Piotr Gołdyn, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Szkice do dziejów Publicznej Zawodowej Szkoły Doksztalcającej w Łucku w świetle zachowanej korespondencji

Podsumowanie

10.15–12.00 IMPERATYWY PRACY WYCHOWAWCZEJ NA KRESACH

(Sala Kolumnowa)

Moderator: prof. dr hab. Anna Matuchniak-Krasuska, Uniwersytet Łódzki

1. dr Gabriela Matuszkiewicz, badacz niezależny, Konin
Jazłowiec – pierwsza fundacja ss. niepokalanek na ziemiach polskich jej rozwój i tragiczny finał
2. mgr Tomasz Kuba Kozłowski, badacz niezależny, Warszawa
Polskie Eton nad Strwiążem. Chyrowiana w kolekcji Tomasza Kuby Kozłowskiego

3. dr Joanna Lusek, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Seminaria nauczycielskie Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP na Kresach Wschodnich w XX wieku
4. mgr Regina Madej-Janiszek, Muzeum Niepodległości, Warszawa
Szkoła na Holenderni. PST w Wilnie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie
5. dr Waldemar Wołkanowski, Towarzystwo Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Oddział w Opolu
Akcja budowy 100 szkół powszechnych imieniem Józefa Piłsudskiego na Wileńszczyźnie w latach 1936–1939

Podsumowanie

12.00–12.30 Orowadzanie po Galerii Malarstwa Polskiego
(gmach główny, pl. Jana III Sobieskiego 2)
Iwona Mohl, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Kresy w zbiorach Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu

12.30–13.30 Przerwa w obradach

Sesja II

13.30–14.45 POLITYKA OŚWIATOWA I REFORMY W SZKOLNICTWIE KRESOWYM

(Sala ks. Gorczyckiego)

Moderator: dr hab. Małgorzata Ruchniewicz, Uniwersytet Wrocławski

1. mgr Antoni Wilgusiewicz, Towarzystwo Miłośników Lwowa w Katowicach
Życie codzienne nauczycieli polskich na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej
2. dr Agata Samsel, Uniwersytet w Białymstoku
Polityka oświatowa caratu na obszarze Białostoczczyzny wcielonym do Imperium Rosyjskiego (1807–1915)
3. dr Jarosław Durka, Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”, Częstochowa
Między pracą a edukacją. Z życia Junackich Hufców Pracy na Kresach Wschodnich w II poł. lat 30. XX wieku

Podsumowanie

13.30–14.45 SZKOLNICTWO WOJSKOWE NA KRESACH

(Sala Kolumnowa)

Moderator: prof. dr hab. Stefania Walasek, Uniwersytet Wrocławski

1. dr Wojciech B. Moś, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Z dziejów szkolnictwa wojskowego na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej
2. mgr Bartosz Janczak, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu
Gen. bryg. Klemens Rudnicki (1897–1992). Uczeń Gimnazjum Klasycznego w Trembowli
3. prof. dr hab. Anna Matuchniak-Krasuska, Uniwersytet Łódzki
dr Ewelina Wejbert-Wąsiewicz, Uniwersytet Łódzki
Z albumu rodzinnego. Foto-esej z Wileńszczyzny

Podsumowanie

14.45–15.00 Przerwa w obradach

Sesja III

15.00–16.50 SZKOLNICTWO NA KRESACH – POWOJENNE IMPIKACJE

(Sala ks. Gorczyckiego)

Moderator: dr hab. prof. UŁ Ewa Andrysiak, Uniwersytet Łódzki

1. dr hab. Małgorzata Ruchniewicz, Uniwersytet Wrocławski
Liceum krzemienieckie i powojenne próby jego reaktywacji
2. ks. bp prof. dr hab. Jan Kopiec, Uniwersytet Opolski
Księża lwowscy jako wykładowcy seminariów duchownych w Opolu i Wrocławiu
3. dr Barbara Włochowicz, Wyższa Szkoła Humanitas, Sosnowiec
Nauczyciele z Kresów Wschodnich w Zabrze po II wojnie światowej
4. dr Bohdan Shumylovych, European University Institute, Florencja
Between education and entertainment. Soviet regional television in Lviv
5. mgr Jerzy Wójcicki, Stowarzyszenie Polonijne „Kresowiaczy”, Winnica
Szkolnictwo polskie na Ukrainie. Stan obecny

Podsumowanie

15.00–16.50 ROZWÓJ NAUKI I SZTUKI NA KRESACH

(Sala Kolumnowa)

Moderator: dr hab. prof. US Mirosława Kozłowska, Uniwersytet Szczeciński

1. mgr Beata Badura, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
„W urnie podawano nieboszczykom jadło do grobu”. Badania archeologiczne na Kresach Wschodnich na przełomie XIX i XX wieku
2. dr Zbigniew Bereszyński, badacz niezależny, Opole
Zapatrzeni w niebo. Zarys dziejów astronomii na Kresach Wschodnich
3. dr Sławomir Dorocki, mgr Paweł Brzegowy, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
Wśród Buszmenów i Hotentotów. Antoniego Rehmana wyprawa do Afryki Południowej
4. dr Maria Kempa, Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice
Lwowska szkoła medyczna na Śląsku
5. mgr Iwona Mohl, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Lwowska rzeźba rokokowa

Podsumowanie

16.50–17.30 Podsumowanie konferencji z udziałem: dr. hab. Piotra Łuszczkiewicza, dr. hab. Piotra Gołdyna, Leszka Jodlińskiego i dr Joanny Lusek
(Sala ks. Gorczyckiego)

18.00 Wernisaż wystawy

Kurator: Mieczysław Dobkowski, Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Kresowe miasta i miasteczka. Fotografie Józefa Dańdy

Wydarzenie towarzyszące konferencji

19 listopada 2016 r., godz. 11.00

Spacer Szlakiem Kobiet – Kobieca Twarz Historii Bytomia

Organizator: Śląski Szlak Kobiet

Komitet naukowy konferencji:

dr hab. prof. UAM Piotr Gołdyn (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

ks. prof. dr hab. Jan Kopiec (Uniwersytet Opolski)
dr Joanna Lusek (Muzeum Górnośląskie w Bytomiu)
dr hab. prof. UAM Piotr Łuszczykiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
prof. dr hab. Stefania Walasek (Uniwersytet Wrocławski)